

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.215/16
van 22 oktober 2025

over

een voorontwerp van decreet ‘over de overdracht van de
gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum aan
het Agentschap Justitie en Handhaving en tot wijziging van het
decreet van 15 februari 2019 betreffende het
jeugddelinquentierecht’

Op 15 september 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘over de overdracht van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum aan het Agentschap Justitie en Handhaving en tot wijziging van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht’.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 2 oktober 2025. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Ilse ANNÉ, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Sander MEERT, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 oktober 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voorontwerp van decreet beoogt de overdracht van de gemeenschapsinstellingen met een gesloten aanbod en het Vlaamse detentiecentrum van het agentschap Opgroeien regie aan de Vlaamse Gemeenschap. Dit omvat de organisatie, werking en de eigendom van de betrokken infrastructuur (artikelen 3 en 4 van het voorontwerp).

Tegelijk worden wijzigingen aangebracht aan het decreet van 15 februari 2019 ‘betreffende het jeugddelinquentierecht’ (hierna: Jeugddelinquentiedecreet). Zo wordt de definitie van “elektronische monitoring” aangepast en wordt de definitie van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht opgeheven, waarbij voortaan het Agentschap Justitie en Handhaving (hierna: AJH) door de jeugdrechter of jeugdrechtbank kan worden aangeduid om in te staan voor de controle op het individuele uurrooster en de uitvoering van de individuele voorwaarden bij elektronische monitoring (artikelen 5 en 6). Er wordt in voorzien dat de griffie een kopie van de beslissing tot het opleggen van een reactie en tot herziening ervan bezorgt aan de door de Vlaamse Regering bepaalde dienst, die het slachtoffer informeert over de maatregel of sanctie en de herziening hiervan (artikel 7). De omschrijving van het Vlaams detentiecentrum wordt gewijzigd (artikel 8) en de verwerking van persoonsgegevens wordt herzien: bevoegdheden worden toegekend aan de diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling (hierna: HCA-diensten) en het AJH, terwijl bepalingen over gegevensverwerking door de gemeenschapsinstellingen worden opgeheven (artikelen 9 tot 11). De inwerkingtreding wordt bepaald op 1 januari 2026, met uitzondering van artikel 7 betreffende de slachtoffercommunicatie, dat in werking treedt op de tiende dag na de bekendmaking van het aan te nemen decreet (artikel 12).

BEVOEGDHEID VAN DE RAAD VAN STATE

3. Luidens artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, zijn de ontwerpen betreffende domeinverrichtingen uitgesloten van het raadplegingsvereiste van de Raad van State, afdeling Wetgeving.

Gelet daarop is de afdeling Wetgeving niet bevoegd om advies te geven over artikel 4 van het voorontwerp, dat er immers toe strekt om de volle eigendom van gebouwen en

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

aanhorigheden over te dragen aan de Vlaamse Gemeenschap. Die bepaling heeft geen normatieve draagwijdte.

VORMVEREISTEN

4. Het voorontwerp bevat een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens door de HCA-diensten en het AJH, zoals respectievelijk bepaald in het ontworpen artikel 42, § 1, derde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet (artikel 9, 2°, van het voorontwerp) en het ontworpen artikel 42, § 1, zevende lid, van hetzelfde decreet (artikel 9, 4°).

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft op 8 juli 2025 advies verstrekt over het voorontwerp.

Evenwel blijkt uit de doelstellingen van de gegevensverwerking, zoals die zijn opgenomen in artikel 42, § 2, tweede, derde, vierde, zesde, zevende, en negende lid van het Jeugddelinquentiedecreet voor de HCA-diensten en artikel 42, § 2, elfde lid, van hetzelfde decreet voor het AJH, dat deze verwerkingen in belangrijke mate kaderen in de begeleiding en ondersteuning met een herstelgericht of delictvoorkomend karakter, en in de opvolging en tenuitvoerlegging van maatregelen van het jeugddelinquentierecht, opgelegd aan minderjarigen.

Derhalve lijkt niet uitsluitend de algemene verordening gegevensbescherming² (hierna: AVG), maar in ieder geval ook de richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad’ (hierna: richtlijn strafgegevens) van toepassing te zijn.

Overeenkomstig artikel 59, § 1, tweede lid, van de wet van 30 juli 2018 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens’, gelezen in samenhang met artikel 28, lid 2, van de richtlijn strafgegevens, moet de bevoegde autoriteit worden geraadpleegd over het voorliggende voorontwerp.

De Vlaamse Toezichtcommissie oefent haar toezichts- en adviesbevoegdheid uit voor verwerkingen die onder de AVG vallen, zoals bepaald in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’, maar niet voor verwerkingen die onder de richtlijn strafgegevens vallen.

Op grond van artikel 71 en artikel 236, § 2 van de wet van 30 juli 2018 heeft het Controleorgaan op de Politie Informatie een beperkte adviesbevoegdheid met betrekking tot het politieke informatiebeheer.

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

Op grond van artikel 4, § 2, van de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’ is de Gegevensbeschermingsautoriteit residuair bevoegd om advies uit te brengen over ontwerpen van wet die betrekking hebben op verwerking van de persoonsgegevens die onder het toepassingsgebied van de richtlijn strafgegevens vallen.

Derhalve moet het voorontwerp tevens ter advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit wordt voorgelegd.

5. Uit de aanhef van het voorontwerp blijkt niet dat er advies werd gevraagd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: Vlaamse Raad WVG).

De gemachtigde verklaarde hierover:

“Het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd niet ingewonnen aangezien voorliggend ontwerp geen inhoudelijke of strategische wijzigingen aanbrengt in de opdrachten of de werking van de gemeenschapsinstellingen, de begeleiding in het kader van elektronische monitoring of de werking van de HCA-diensten. Het betreft louter de technische uitwerking van de overdracht van bepaalde onderdelen van het jeugddelinquentierecht naar het Agentschap Justitie en Handhaving. We verwijzen hiervoor naar de memorie van toelichting.”

Dit standpunt kan niet worden bijgetreden.

Krachtens artikel 4, § 2, 1°, van het decreet van 29 juni 2018 ‘tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin’ is de Vlaamse Regering verplicht om aan de Vlaamse Raad WVG advies te vragen over de voorontwerpen van decreet, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, 5°. Die laatste bepaling schrijft voor dat de Vlaamse Raad WVG met betrekking tot, onder meer, het beleid inzake gezin en jongerenwelzijn als opdracht heeft om advies uit te brengen over voorontwerpen van decreet, waaraan de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring heeft gehecht.

Luidens artikel 2, 3°, van het decreet van 29 juni 2018 dient onder “beleid inzake gezin en jongerenwelzijn” te worden verstaan “het beleid voor het geheel van de aangelegenheden, vermeld in artikel 5, § 1, II, 1° en 6°, en IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is”. Krachtens artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: BWHI) is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor de jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming, maar met uitzondering van onder meer de uitvoering van de straffen uitgesproken ten aanzien van minderjarigen die een als een misdrijf omschreven feit hebben gepleegd die uit handen zijn gegeven, behalve voor het beheer van centra die bestemd zijn voor de opvang van deze jongeren tot de leeftijd van drieëntwintig jaar.

Het voorontwerp strekt tot de overdracht van de organisatie en werking van de gemeenschapsinstellingen, waar de in het Jeugddelinquentiedecreet bepaalde reacties van gesloten oriëntatie en gesloten begeleiding worden uitgevoerd, en van het Vlaams detentiecentrum, dat bevoegd is voor de uitvoering van de voorlopige hechtenis of de gevangenisstraf ten aanzien van uit handen gegeven jongeren tot de maximale leeftijd van drieëntwintig jaar. Het voorontwerp wijzigt ook verschillende aspecten van het in het Jeugddelinquentiedecreet geregelde

jeugddelinquentierecht. Het voorontwerp regelt aldus het “beleid inzake gezin en jongerenwelzijn” zoals bedoeld in artikel 4, § 1, eerste lid, 5°, van het decreet van 29 juni 2018.

Bijgevolg dient het voorontwerp nog ter advies te worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

6. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan,³ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

7.1. Bij artikel 6 van het voorontwerp wordt erin voorzien dat het AJH door de jeugdrechter of jeugdrechtbank kan worden aangewezen om in te staan voor controle op het individuele uurrooster en de uitvoering van de individuele voorwaarden in het kader van elektronische monitoring. Bij artikel 9, 2°, van het voorontwerp wordt voorzien in de verwerking van persoonsgegevens door de diensten vermeld in artikel 42, § 1, tweede lid, van het Jeugddelinquentiedecreet, voor zover ze erkend en gesubsidieerd worden door het AJH.

Aan de gemachtigde werd gevraagd waarom deze laatste voorwaarde werd gesteld en of er onder de in artikel 42, § 1, tweede lid, van het decreet van 15 februari 2019 vermelde diensten, diensten zijn die niet worden erkend en gesubsidieerd. De gemachtigde antwoordde:

“Deze toevoeging is noodzakelijk om enkel de HCA-diensten te vatten.

De diensten, vermeld in artikel 11, § 4, eerste lid, artikel 12, § 1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, betreffen de HCA-diensten.

Maar artikel 42, §1, tweede lid verwijst ook naar de diensten, vermeld in artikel 25, § 6, die voorwaarden moeten opvolgen. Dit kan de politie zijn voor een plaats- of contactverbod, een CAW, een CGG, maar ook een HCA-dienst wanneer het bijvoorbeeld om een leerproject en gemeenschapsdienst gaat.

Door de toevoeging “voor zover ze erkend en gesubsidieerd worden door het Agentschap Justitie en Handhaving” worden enkel de HCA-diensten gevat.”

7.2. Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds meermaals heeft opgemerkt, komt het op grond van artikel 87, § 1, van de BWHI in beginsel uitsluitend aan de regering toe om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Die bepaling staat er derhalve aan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering. Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe om taken op te dragen aan bepaalde diensten van de regering en zodoende in te grijpen in de organisatie en de werking van

³ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

die diensten, wat hij nochtans doet met voornoemde bepalingen van het voorontwerp die betrekking hebben op het AJH.

Gelet hierop schrijve men in voormelde bepalingen van het voorontwerp “de door de Vlaamse Regering bepaalde dienst” in de plaats van “het Agentschap Justitie en Handhaving”.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

8. Het voorontwerp van decreet strekt ertoe om de gemeenschapsinstellingen met een gesloten aanbod en het Vlaamse detentiecentrum over te dragen van het agentschap Opgroeien regie aan de Vlaamse Gemeenschap. In het opschrift schrijve men derhalve “de Vlaamse Gemeenschap” in de plaats van “het Agentschap Justitie en Handhaving”.

Artikel 3

9. Uit de huidige formulering van artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp blijkt niet ondubbelzinnig of wordt beoogd bepaalde bevoegdheden van het agentschap Opgroeien regie over te dragen, dan wel of het uitsluitend gaat om de loutere overdracht van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum als geheel. Het verdient aanbeveling dat de stellers deze kwestie nader onderzoeken en verder verduidelijken.

Bijkomend verdient de in artikel 3 van het voorontwerp gehanteerde terminologie nadere precisering. Het begrip “gemeenschapsinstelling” wordt het best omschreven als een door de overheid krachtens artikel 40 van het Jeugddelinquentiedecreet opgerichte instelling met gesloten aanbod. Het begrip “Vlaams detentiecentrum” dient te verwijzen naar een instelling of afdeling van een gemeenschapsinstelling die krachtens artikel 41 van datzelfde decreet werd opgericht.

Artikel 7

10. Luidens artikel 7, 1°, van het voorontwerp bezorgt de griffie “onverwijld een kopie van de beslissing aan de door de Vlaamse Regering bepaalde dienst”.

In zoverre deze bepaling federale bevoegdheden raakt, met name de rechtspleging voor de jeugdgerechten zoals opgenomen in artikel 5, § 1, II, 6°, c), van de BWHI, kan worden aanvaard dat is voldaan aan de voorwaarden voor de uitoefening van de impliciete bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap zoals bedoeld in artikel 10 van de BWHI.

Artikel 8

11. De definitie die thans wordt opgenomen in het ontworpen artikel 41, tweede lid, van het Jeugddelinquentiedecreet, zou beter worden opgenomen in artikel 2 van hetzelfde decreet dat de gehanteerde definities centraliseert.

Artikel 9

12.1. Met toepassing van het ontworpen artikel 42, § 1, derde en zevende lid, van het Jeugddelinquentiedecreet verwerken respectievelijk de HCA-diensten en het AJH onder meer “de gegevens over de gezondheid” (punt 10°), “de gegevens over seksueel gedrag of seksuele gerichtheid” (punt 13°), “de gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt” (punt 14°), en “de gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken” (punt 15°).

12.2. Voor de verwerking van dergelijke bijzondere categorieën van persoonsgegevens voorziet artikel 10 van de richtlijn strafgegevens in een versterkte bescherming.⁴ Luidens deze bepaling is die verwerking slechts toegelaten wanneer deze verwerking “strikt noodzakelijk” is, geschiedt met inachtneming van passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene, bij het Unierecht of het lidstatelijke recht is toegestaan, en de verwerking noodzakelijk is om vitale belangen van de betrokkene of een andere natuurlijke persoon te beschermen, dan wel betrekking heeft op gegevens die kennelijk door de betrokkene zelf openbaar zijn gemaakt.

Volgens het Hof van Justitie kan een dergelijke verwerking slechts in een beperkt aantal gevallen strikt noodzakelijk worden geacht. Aan het noodzakelijkheidsvereiste is voldaan wanneer de met de gegevensverwerking nagestreefde doelstellingen niet redelijkerwijs even doeltreffend kunnen worden bereikt op een andere wijze, die minder inbreuk maakt op de grondrechten van de betrokkenen, met name het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op bescherming van persoonsgegevens, zoals gewaarborgd door de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie. Deze doelstellingen moeten “welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en legitiem” zijn. Het beginsel van minimale gegevensverwerking moet in deze context “bijzonder streng” worden gecontroleerd.⁵

12.3. Rekening houdend met de strenge invulling die aan de “strikte noodzakelijkheid” moet worden gegeven, moet in de memorie van toelichting op voldoende wijze worden aangetoond waarom de HCA-diensten en het AJH de voormelde bijzondere categorieën van persoonsgegevens dienen te verwerken teneinde de opdrachten, vermeld in respectievelijk artikel 42, § 2, tweede, derde, vierde, zesde, zevende, negende, en elfde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet, te kunnen realiseren.

13.1. Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven,

⁴ HvJ 24 september 2019, nr. C-136/17, *GC e.a. tegen Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL)*, ECLI:EU:C:2019:773, punt 44.

⁵ HvJ 26 januari 2023, nr. C-205/21, *V.S.*, ECLI:EU:C:2023:49, punten 122 tot 126.

dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁶

Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in het decreet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.⁷

Hieromtrent moeten de volgende opmerkingen worden gemaakt.

13.2. Het ontworpen artikel 42, § 1, derde lid, 2°, en zevende lid, 2°, van het Jeugddelinquentiedecreet voorziet in de verwerking van “de identificatiegegevens, waaronder de voor- en achternaam, de geboortedatum en het geslacht”. Gevraagd welke andere identificatiegegevens precies worden beoogd, antwoordde de gemachtigde:

“Het kan bijvoorbeeld gaan over een foto of een inlichtingenfiche met een beschrijving van de lichaamskenmerken zoals lengte, huidskleur, kleur haar en ogen.”

In de mate dat de stellers van het voorontwerp hierbij de verwerking van biometrische gegevens⁸ beogen, is deze verwerking enkel toegelaten indien kan worden aangetoond dat deze beantwoordt aan het in artikel 10 van de richtlijn strafgegevens bepaalde vereiste van de “strikte noodzakelijkheid”.

In ieder geval dient uitdrukkelijk te worden vermeld welke identificatiegegevens kunnen worden verwerkt. Indien ook de verwerking van biometrische gegevens wordt beoogd, dient dat expliciet in de bepaling zelf te worden aangegeven.

⁶ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

⁷ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl. St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/1, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

⁸ Luidens artikel 3, lid 13, van de richtlijn strafgegevens zijn biometrische gegevens “persoonsgegevens die het resultaat zijn van een specifieke technische verwerking met betrekking tot de fysieke, fysiologische of gedragssgerelateerde kenmerken van een natuurlijke persoon op grond waarvan eenduidige identificatie van die natuurlijke persoon mogelijk is of wordt bevestigd, zoals gezichtsafbeeldingen of vingerafdrukgegevens”.

13.3. Het ontworpen artikel 42, § 1, derde lid, 12°, en zevende lid, 12°, van het Jeugddelinquentiedecreet voorziet in de verwerking van “de gegevens over risicosituaties en gedragingen”. Gevraagd welke gedragingen precies worden beoogd, antwoordde de gemachtigde:

“We verwijzen hiervoor naar de artikelsgewijze bespreking. Het kan bijvoorbeeld gaan om regelmatig alcohol- en middelengebruik, omgangsconflicten, gedragingen die blijken kunnen geven van radicalisering, terrorisme of extremisme, ... Dit is sterk afhankelijk van de aard van de problematiek van de jongere, waardoor een limitatieve opsomming niet mogelijk is.”

In het licht van het aangehaalde legaliteitsbeginsel, is de categorie van de “gedragingen”, waaronder omzeggens elke menselijke activiteit zou kunnen vallen, onvoldoende nauwkeurig. Tenzij die categorie nauwkeuriger kan worden omschreven, moet ze worden weggelaten.

13.4. Ook dient in de tekst van het voorontwerp in het licht van het zo-even vermelde legaliteitsbeginsel nader te worden bepaald wie toegang heeft tot de persoonsgegevens. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat alle personeelsleden van de door de Vlaamse Regering aangewezen diensten toegang hebben.

13.5. Het ontworpen artikel 42, § 3, derde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet voorziet erin dat de persoonsgegevens die door het AJH verwerkt worden met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in paragraaf 2, elfde lid, 1°, en 3°, worden bewaard conform artikel 8 van het decreet van 26 april 2019 ‘houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand’ en de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 8, zesde lid, van het decreet van 26 april 2019 bepaalt dat “[d]e justitiehuisen [...] de persoonsgegevens die zij bij de uitoefening van hun opdrachten verwerken, niet langer dan nodig is voor de uitoefening van deze opdrachten [bewaren]” en dat “[d]e Vlaamse Regering [...], na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, per verwerkingsfinaliteit in specifieke bewaartermijnen of afbakeningscriteria voor de bewaartermijnen [voorziet].”

De verwijzing naar artikel 8 van het decreet van 26 april 2019 is niet afdoende in het licht van het zo-even vermelde legaliteitsbeginsel. De maximumtermijn voor het bewaren van de verwerkte persoonsgegevens is daarin immers onvoldoende duidelijk bepaald en de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om per verwerkingsfinaliteit in bewaartermijnen te voorzien, terwijl het een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens betreft dat in het decreet zelf dient te worden vastgelegd.

14. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde geconsolideerde versie van artikel 42 van het Jeugddelinquentiedecreet blijkt dat wordt beoogd om ook artikel 42, § 2, dertiende lid, 2°, van dat decreet te wijzigen dat dan artikel 42, § 2, elfde lid, 2°, wordt, terwijl het voorontwerp vooralsnog niet in die wijziging voorziet. De gewijzigde versie van dat punt 2° in de geconsolideerde versie luidt:

“2° voorzien in een gepaste begeleiding en de controle op het individuele uurrooster en de uitvoering van de individuele voorwaarden in het kader van elektronische monitoring”.

Hierop gewezen, verklaarde de gemachtigde:

“Dat is inderdaad een materiële vergissing. Het voorzien in een gepaste begeleiding in het kader van elektronische monitoring zal nog worden toegevoegd als een opdracht waarvoor het Agentschap Justitie en Handhaving optreedt als verwerkingsverantwoordelijke.”

Deze aanpassing dient derhalve nog te worden aangebracht.

15. Artikel 9, 12°, van het voorontwerp strekt tot vervanging van artikel 42, § 3, derde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet. De bepaling uit het voorontwerp wijzigt niet enkel het derde lid, maar voegt tegelijk ook een nieuw lid in. Dit beoogde nieuwe lid, dat het vierde lid wordt, kan beter worden ingevoegd bij artikel 9, 13°, van het voorontwerp, dat reeds strekt tot het toevoegen van een lid aan artikel 42, § 3, van het Jeugddelinquentiedecreet. De inleidende zin van artikel 9, 13°, van het voorontwerp herschrijve men dan als volgt: “aan paragraaf 3 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd die luiden als volgt:”.

16. In artikel 9, 12°, van het voorontwerp schrijve men in het ontworpen 42, § 3, derde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet “paragraaf 2, elfde lid, 1° en 3°,” in de plaats van “het paragraaf 2, elfde lid, 1° en 3° °,”.

17. Het ontworpen artikel 42, § 3, vierde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet bepaalt dat “[...] het Agentschap Justitie en Handhaving toegang [heeft] tot de mededeling van de informatiegegevens, vermeld in artikel 5, § 1, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.”

Artikel 5, § 1, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 ‘tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen’ voorziet erin dat de machtiging om toegang te hebben tot de in het Rijksregister opgenomen informatiegegevens en de informatiegegevens betreffende de vreemdelingen ingeschreven in het wachtregister, of om er mededeling van te verkrijgen, wordt verleend door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken.

Gevraagd naar de precieze draagwijdte van deze ontworpen bepaling, antwoordde de gemachtigde:

“Het betreft de verwijzing naar de mogelijkheid om toegang te krijgen tot de gegevens van het Rijksregister voor het vervullen van taken van algemeen belang of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

Het inschrijven van deze bepaling is een vereiste vanwege het Rijksregister om nadien een machtiging aan te kunnen vragen bij de minister van Binnenlandse Zaken. Deze bepaling sluit een machtigingsaanvraag bij het Rijksregister dus niet uit. Het Rijksregister vereist doorgaans een uitdrukkelijke bepaling in de regelgeving die het gebruik van het nummer/de toegang tot het register voorziet. Zonder uitdrukkelijke bepaling wordt de machtiging doorgaans slechts beperkt toegekend. Het Agentschap Justitie en Handhaving zal de noodzakelijke machtiging in het kader van de opdracht van de werking van de gemeenschapsinstellingen aanvragen bij de minister van Binnenlandse Zaken.”

Het verdient aanbeveling om deze strekking duidelijker tot uiting te brengen in de tekst.

18. Het ontworpen artikel 42, § 3, vijfde lid, van het Jeugddelinquentiedecreet bepaalt dat:

“[d]e verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in het eerste tot en met derde lid, [...] de passende maatregelen [nemen] met het oog op transparantie ten aanzien van de betrokkenen. Deze maatregelen hebben onder meer tot doel dat de regeling inzake gegevensverwerking in het kader van de hen toegewezen opdrachten voldoende duidelijk is en dat het voor de betrokkenen duidelijk is hoe de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 21 van de algemene verordening gegevensbescherming, zullen worden toegepast. De communicatie hieromtrent wordt ter beschikking gesteld in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal.”

In zoverre deze bepaling slechts herneemt wat rechtstreeks uit het Unierecht voortvloeit, kan dit lid als overbodig worden beschouwd en dient het te worden weggelaten.

In ieder geval moet, in de mate dat de AVG van toepassing is op de in artikel 42 van het Jeugddelinquentiedecreet geregelde verwerking van persoonsgegevens, worden opgemerkt dat overeenkomstig artikel 288, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een verordening verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk is in elke lidstaat. Behoudens in gevallen waarin de verordening enige marge laat voor verdere discretionaire uitvoering, betekent die rechtstreekse toepasselijkheid dat geen optreden van de lidstaten vereist is om de bepalingen ervan te integreren in hun interne rechtsorde.

Voor zover de gegevensverwerking in artikel 42 in de werkingssfeer van de richtlijn strafgegevens valt, kan voor de rechten van de betrokkene (hoofdstuk III van die richtlijn) in de tekst van het voorontwerp worden verwezen naar titel 2 van de wet van 30 juli 2018.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Ilse ANNÉ

Wouter PAS